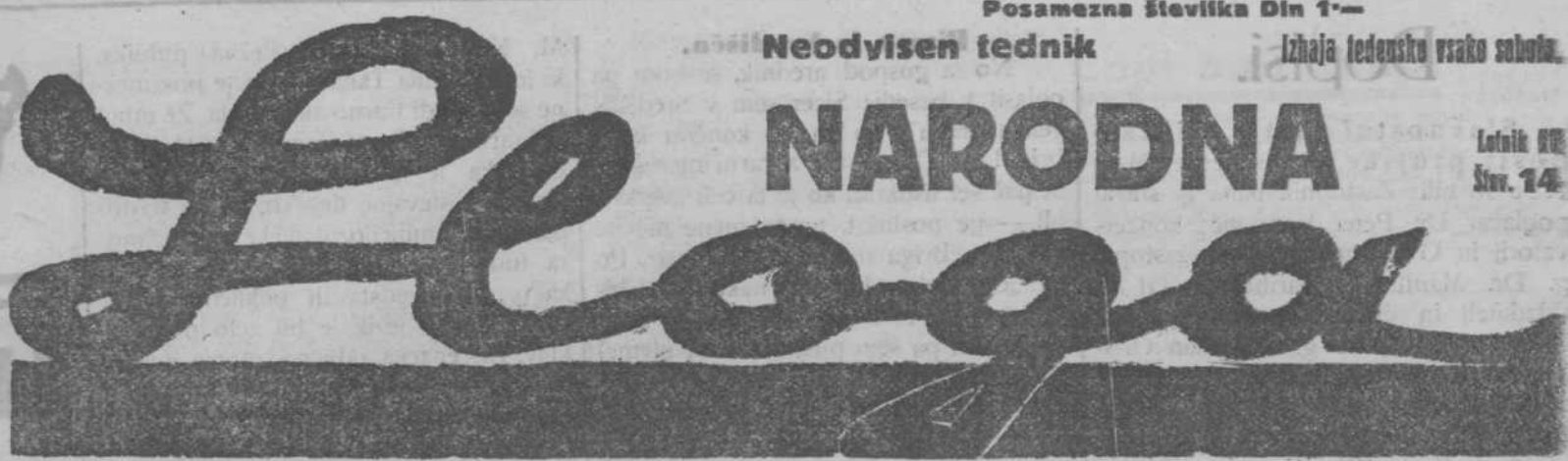

Premišljaj ta teden

globokost in resničnost sledečih rekov, citatov in gesel:

„Ne samo, kar velela mu stan,
kar more,
to moč je storiti dolžan!“„Kdor zaničuje se sam, podlaga
je tujčevi peti.“

„Sloga jači, nesloga tlači.“

Letnik 88
Štev. 14Uredništvo in upravnništvo v Ptuj, Ček. rač. 16 089.
Naročnina za celo leto Din 28.—, pol leta Din 20.—,
četrt leta 10.—. Za deljena plačila se računa vsaka številka 1 dinar.

PTUJ, dne 16. aprila 1932

Cena oglasov: Po ceniku odn. po dogovoru.
Cena m. im. oglasov: Vsaka beseda Din 1.— in —50.
Večkratne objave po dogovoru.

Jugoslavija — Mater Dolorosa.

Priprost človek nam je z za pisavo časopisnih člankov od težkega dela p av okorno roko napisal sledeče krepke resnice, katere prinašamo v celoti, z nebištvenskimi slovničnimi spremembami:

Vi in vsi drugi pišete o svetovni pošasti krizi... Mnogo lepih in krepkih stvari ste povedali in sedaj dovolite, da jaz, preprosti človek o občestvu Jugoslavije povem svoje misli, katere sem ce o zimo „gruntal“.

Naša mati Jugoslavija, v katere okrilju je 14 milijonov otrok je resnična „Mati Sedem Žalosti“. Njeno materinsko srce, polno ljubezni in usmiljenja je prebodeno s sedmimi prebridkimi meči:

Prvi meč se imenuje „Napuh“. Napuhnjeni domišljavci so hoteli bti krmarji čolna treh bratov, dočim no tedeni n' znal veslati. Čoln je v viharju politike vrglo v pristan — spoznanja. Napuh se je pridružil sebičnosti in nastala je k iza... Napuh se drži gotovih razredov, blebetajoč o demokraciji in socializmu, o človečanstvu in — pravici. To je prvi meč, ki se je zasadil v srce naše ljube skupne matere Jugoslavije. —

Drugi meč se zove „Lakomnost“, ki je skovan z istega jekla kakor sebičnost in napuh. Ljudje, rojeni golji, kakor vsi smrtniki so podedovali veliko bogastvo. Prokleti pohlep po zlatu ni poznal ne staršev, ne brata, ne bližnega. Ta meč, ki se je drugi zarezal v srce matere Jugoslavije je dal stotisočim sinovom iste matere trikrat preveč, a milijonom otrokom iste matere — petkrat premalo!

Meč „Lakomnost“ so skovali kapitalisti različnih ver in narodnosti, nesocialni podjetniki in drugi pridobitniki, katerim je „Zlato tele“ več, kakor veliki Upornik proti krivici — Jezus iz Nazareta... Prekupčevalci in mešetarji z blagodnečnimi gesli politike, ve st ev in na odnosti so skovali ta meč ter ga kruto zasadili v ljubeče srce Matere Jugoslavije. —

Tretji meč ogabno skrhan se zove — „Nečistost“. Napuhnjeni lakomneži, požrešni na osebni dobiček „v ko ist države“ so skovali ta žalostni meč. Kruta brezposelnost je vrgla v vrtnice sveta množico lačnih in bednih deklet in žena... Prav perverzno slastno pišejo dnevni časopisi, da so zaprli to ali ono žensko, jo odvedli v bolnico ali zapor, a o „močnem spolu“ se močti, ker sme (bógvezakaj) okuževati nezakazovano — kogar se mu zdi... Svetost institucije zakona so pogazili v blato in dali prednost živalskemu na-

gotu pod lepo zvenco krinko „naturalizma“. Razporeke so neizogibna „pot eba“ modernih presitih družabnih parazitov, dočim se za osirotelo deco (p i ži ih starših)! nikdo ne briga. Nezakonske matere, žrtve prominentnih pustolovcev, pohotnežev in zapeljivcev ozmeja sorodstvo, župniki, vsa družba in tudi iz srednjega veka prevzeti zakoni ne dajejo tem bečnicam zaščite. One so zaničevane, brezsrčni živiniki zapeljivci — očudovani... Z veliko slastjo se pa opisujejo rekordni „zakon“ raznih filmskih div, ki s svojimi milijonskimi plačami gotovo ne dela o krize. Sumljive p edstave po kinematografih navaajo že nežno mlad no pol krinko „nap eka“ k stva em, katerih bo prazgod a s'la. To je tretji meč, o katerem bi se dala napisati debela knjiga, ker je nedvomno p izadjal sreca matere Jugoslavije največjo rano.

Četrtemu meču se pravi „Nevoščljivost“. Skovan je iz istega jekla, kakor drugi meč. Očituje se v ogabni, nesmotreni konkurenci pod etnikov med se o, in o tem meču pravi naš prastari pregovor zelo krepko: „Ako bi nevoščljivost gorela, ne potrebuje ves' s et d v!“. Brat je bratu nevoščljiv za boljše uspehe, sin sovraži očeta, oče sina, mati hčer in obratno...

Peti meč se zove z „lepim“ imenom „Požestnost“. Kovačnica, v kateri je bil skovan je last tvrdke „Kapital“. Množice brezposelnih, gladujočih bednikov je vrgel ta meč na cesto v strahu, da bo reducirana „skromna“ mesečna plača posameznikov — od 20.000 din. raprej... Cene vsakdanjim potrebščinam so neve je no velke radi požrešnosti. Plače trpečih, ki bogatijo podjetja so neverjetno male radi — požrešnosti. Ta meč se je zasadil v srce matere Jugoslavije s posebno krutostjo in vse modrovanje političnih žrecov o vzrokih „krize“ nič ne zaleže, ker je vse skupaj politika nesmrtnih farizejev iz dobe velkega Upornika, ki je oznanjal — ljubezen. —

Šestemu meču smo dali ime „Jeza“. Stare politične zgage, ki so pretile upropastiti naš skupni dom, so v svoji napuhnjeni lakomnosti, nemo alni takt ki, nevoščljivosti in lakomnosti za osebnimi, sebičnimi dobički zaneti ogenj, na katerem se je skoval ta meč, ki je po i koncu kombinacija (zlitina) vseh drugih. Ošabnost „izvoljenih“ je bolrovala pri tem ogabnem meču...

Sedmi meč pa se imenuje „Lenoba“. Kruto se je zarezal v materino srce že šestkrat prebodeno. Očituje se kot duševna in telesna lenoba. Dočim velik del ne sebičnih državljanov žrviuje svoje duševne, telesne in materijalne moči za ustvarjanje novih kulturnih te kovin. Samopašni paraziti človeške družbe, (ki niso zmožni storiti tega,

kar bi morali storiti), se v svoji puh! oholosi, smot enem brezdelju in vmišljeni veljavi ne branijo lepozvencih naslovov, bogatih sinekur in odlikovanj so — kovači tega krutega meča. —

To je sedem bridkih mečev v sreca matere Jugoslavije. Vsi, ki pojejo, govorijo in pišejo o krizi, lahko razumejo, kje so korenine tega zla. Kovače teh sedmerih mečev pa je treba — brezobzirno onemogočiti. —

Janez Kojzjek, Muta

Odličen odmev na naš uvodnik v korist bednim in smrti zapisanim.

(Oni, ki krizo delajo, a je sami ne občutijo.)

Naš tako naslovljeni članek v zadnji številki (13) še mo am o z naslednjim izpopolniti, k čemur nam je dal posebno po udo p etresljiv članek: „Pota Jugoslavije p i zatiranju jetike“ izpod peresa g. docenta dr. Ivana Matko-ta v Mariboru v „Jutru“ dne 10. aprila t.l. — Tam izvemo, da je izdala država l. 19 6 34 milijonov dinarjev za obrambo jetike, v letu 1931 pa že 45 milijonov. Pri tem se prime nehote vsakdor za glavo in se vpraša, kdo pospešuje našo gospodarsko krizo? V omenjenem članku ne beremo namreč niti besedice, da je g. polkovnik v pok. Davorin Zunkovič že pred kakimi 20 leti izumil izbornu in brzo učinkujoči lek proti revni, protinu in jetiki, s katerim se da baje pod izvestnimi pogoji celo tudi ozdraviti rak ter da je bil lek že v svetovni vojni tisočkrat preizkušen. Iz članka tudi ne izvemo niti besedice, kake uspehe ima ministrstvo za narodno zdravje s tem lekom in koliko jetičnih se je tem potom že ozdravilo?

Do sedaj se zdravi s tem lekom samo oni, kateri ima to srečo, da mu ga g. Zunkovič sploh da. Ta pa k temu nima pravice, ker mu tekom 12 let ni uspe o pridobiti zakonite zaščite za ta svoj izum v naši državi, in ga naši zdravniški smatrajo zgolj kot „mazača“. Na boljšem so pri tem tujcemci, kajti zakoni tu jih držav ne morejo zabraniti oddaje leka takim, in mu tudi ne morejo naprti sodniških sitnosti, kakor doma.

Javnost bi gotovo tudi rada izvede a, če je naša država po takem v preteklih 10 letih izdala okoli 400 milijonov din. narodnega premoženja za pobjanje jetike, zakaj se lečenje jetike s tem lekom v obče uradno zadržuje, ali se pa javnosti vsaj odkritorčno pove, da je sek za nič in kdo je to ugovoril? — Ali naj čakajo naši jetičarji, katerih je samo v naši državi nad 10 odstotkov, da bo ta lek dobiti za drage denarje kje v inozemstvu? — Mi čujemo venomer vsaj na eno uho, da se ozdravi s tem lekom vsakdo, ki ga dobi na kakršen

koli način. Oni krogi pa, katere bi moralo nač vse zanimati pa ne? Bogve kaka tajnost to menda ni, ka ti spominja se še, ko so nemiški listi pred par leti prav živahno pisali o tem leku; naši listi pa so to zadevo podržali zase in javnost ni izvedela o tem leku seveda ničesar.

S takim ravnanjem se naša gospodarska kriza ne bo nikoli odpravila, niti omilila! Upamo, da bo kdo v narodni skupščini izrazil svojo radovednost, in vp a al g. ministra za narodno zdravje, kolko jetičnih se ozdravi s temi 45 milijoni din. in koliko jih kljub tej ogromni svoti za pobjanje jetike umrje? Da pa ne bi kdo mislil, da delamo komu reklamo, naj izve obenem vsa javnost, da sloni zdravljenje s tem lekom na enostavni podlagi, da se jetičnik drugače sploh ne ozdravi kot da se izvrši izgnojitev tefesa in to tajnost vsebuje ta lek. Z nožem pa se to itakor ne da doseči!

Medicus.

Triumf Glasbene matice ptujske.

Ptujska Glasbena Matica, ena prvih kulturnih tekovin stare dravopoljske prestolice je slavila 10-letnico svojega obstoja. Obširen program se je izvedel v okviru ptujske skromnosti v prav lepem obsegu, ker so prireditelji storili vse, kar je sploh bilo mogoče. Kakor menda nobeno drugo društvo zasluži baš G.M. vso pozornost radi njene velike kulturne misije. — Predavanje o zgodovini Ptuj je obavil g. prof. Alič s samo njemu lastno temeljitostjo. Dobro bi bilo, da kak časopis za zgodovino to predavanje ponatisne. — Po prečitanih brzojavnih pozdravih (g. ravn. Gorjup) je predaval g. mag. pharm. Bogo Orožen zelo izčrpno o zgodovini Glasbene Matice v Ptuj. — Koncertni program je bil po sodbi našega izvestitelja na višku, kar lahko potrdijo vsi, ki so slišali prenos koncerta na radio-postajah. Le škoda, da je dvorana gledališča tako slabo akustična, da lepi basi niso mogli povsem priti do svoje polne veljave, dočim sopraniti ta nedostatek ni prav nič skodoval. — Kvartet je bil prav mojsterski; takisto mešani zbor ter predvajanja mladine. Gojenca g. prof. Kabajev g. dč. Bibičeva in g. Fras sta na glasovirju dokazala svojo veliko dovršenost. — Naj nikdo ne zameri, da posameznih oseb ne imenujemo, saj so oni, katerih dela je v najintimnejši zvezi z razvojem ptujske G.M. ostali v skromnem ozadju. Številna publika je hvaležno izkazala priznanje kulturni misiji društva, ki lahko neustrašeno nastopa tudi v že projektiranih pevskih tekmah. Pogum vsem, ki sodelujejo v tej kulturni organizaciji. K popolnemu uspehu prav iskreno čestitamo!